

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ezen kívül minden hirdetésnél 60 fl. bélyegdíj fizetendő. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyzsége szerint.

Védekezés a balesetek ellen.

Ismételten és számtalanszor merültek fel lapunkban a panaszok, hogy az erdészeti és vadászati altiszti személyzetet sűrűn érik balesetek, elemi csapások, orvtámadások, melyek részben anyagilag károsítják meg az illetőket, részben pedig testi épségük szenved, sőt nem ritkán életük is áldozatul esik.

Ezek a rossz viszonyok az illető altisztek szolgálatának minémiségéből kifolyók, mely bő alkalmat nyújt a köznépnek azok gyűlöletére, kik gátolói rossz indulatainak és tiltott kedvteléseinek.

A köznép legnagyobb része nem tudja még mindig felejtetni a régi jó időket, midőn a lakóhelye körül elterülő erdőkben szabadon garázdálkodhatott, onnan faszükségletét beszerezhetette, szabadon legeltethetett. sőt még vadászati vagy halászati szenvedélyét is kielégíthette a nélkül, hogy ebben bárki is megakadályozta volna. Az idősebbek, kik ezeket az időket átélték, elmesélik ezt a fiatalabb nemzedéknek s miután az emberben mindig jobban van kifejlődve a rosszra, mintsem a jóra való hajlandóság, észrevétlenül üti fel fejét az erdőkárosítók és vadászók serege.

A törvényhozás már két évtizeddel ezelőtt intézkedett, hogy ezeknek a garázdálkodásoknak gát a vetessék, az eredmény azonban éppen nem kielégítő, mert az erdei és vadászati kihágások a helyett hogy fogynának, talán még szaporodnak, minek oka nyilván a vonatkozó törvények enyhe voltában kereshető.

Az erdészeti és vadászati altisztek feladata megakadályozni az erdei és vadászati kártételeket tehát megakasztani a rossz indulatu embereket ezek elkövetésében miért azután igen gyakran kell meglakolniok, mert az ellenségükké vált nép ott tölti rajtuk boszuját, a hol csak teheti. Majd testi épségük, életük ellen tör, majd pedig földi javaikban igyekszik kárt okozni, hol lábas jószágát pusztítván el, hol pedig üszköt dobván házára, takarmányára. Az ilyen támadások és kártételek elkövetői csak ritkán kerülnek az igazságszolgáltatás kezébe, mert a többi nép a helyett, hogy gonosz tetteiket felfedezni igyekeznék, gyakran még takargatja azokat s titokban örül a gyűlölt személy veszedelmének.

Ezeket az üzemeket teljesen megakadályozni alig lehetséges és egyelőre legfőlőbb azok csökkentésére gondolhatunk, mire legalkalmasabb módnak mutatkozik a balesetek ellen való biztosítás.

A testi épség ellen elkövetett merényletek számát lehetne ugyan csökkenteni az által, hogy az erdőőri és vadőri szolgálat hasonlót tétetnék a csendőrség és pénzügyőrség szolgálatához, hol egyes magános embernek tiltva van a szolgálat teljesítése s arra mindig legalább ketten lesznek kivezényelve, de hogy ez valamikor az erdészeti és vadászati altiszti személyzetnél is behozassék, arra alig lehet kilátásunk, mert ezen a téren még mindig a lehetőleg legnagyobb takarékoság mérvadó.

Maradjunk meg tehát egyelőre a balesetek és elemi csapások ellen való biztosításnál.

Korunkban nincs az embernek már olyan vagyona, mit biztosítani nem lehetne; épületek, házi szerelvények, bútorok tüzeset ellen, házi állatok baleset ellen bármikor s aránylag elég alacsony díjak fizetése megtett biztosíthatók s hasonló módon biztosíthatjuk magunkat is balesetek ellen, természetesen nem arra nézve, hogy azok ne érhesse nek, hanem hogy azok következményeit könnyebben elviselhessük.

Ha ellenségenk azt látják, hogy az ellenünk tervezett gonosztettnek nem lesznek rájuk nézve olyan súlyos következményei, mint a hogy azt az ő gonosz indulatu szívük óhajtaná, számot vetnek magukkal, mielőtt ellenünk valamihez kezdenének s míg egyrészt szemük előtt lebeg a veszély, mely rájuk háramolhat, másrészt belátják azt is, hogy céljukat nem érhetik el olyan mértékben, mint a hogy azt bosszuszomjuk kívánja.

Szükséges lenne tehát, hogy minden egyes erdészeti és vadászati altisztnek nem csak a saját személye, de összes vagyonszáma is biztosítva legyen! igen de fölmerül itt a kérdés, hogy ki fizesse itt a bár nem túl magas, de szegény ember által alig megbirható költségeket?

Az erdészeti és vadászati altiszt személyzet javadalmazása általában véve oly csekélyre van szabva, hogy még csak a tisztességes

megélhetést is a legritkább esetben biztosítják s így abból még külön biztosítási díjakat fizetni szinte lehetetlen, nem maradna tehát egyéb hátra, hogy személyzetét és annak földi javát szolgálat adója biztosítsa. Igaz, hogy ez újabb és nem éppen csekély terhet róna az erdő vagy a vadászat tulajdonosára, de kérdés, hogy az így fizetett biztosítási díjak teljesen veszendőbe mennének-e rá nézve?

Az olyan ember, kinek nem kell tulságosan félnie a bosszuálló kéztől, ki tudatában van annak, hogy bármily balesetnél, mely őt vagy vagyonát érheti, nincs kitéve a teljes nyomornak, sokkal buzgóbban és odaadóbban teljesítheti szolgálatát, mint az olyan kinek minden lépésénél remegnie kell, hogy ellensége bosszujának áldozatává esik s így nyilvánvaló, hogy a fokozottabb szorgalom és buzgóság bőven kárpótolná a birtokost azért az áldozatért, melyet személyzetének testi és vagyoni épsége érdekében meghozna.

Ezeket a dolgokat komolyan fontolóra kellene venni a szolgálatadóknak s az eredmény vajmi hamar igazat adna nekünk, sőt ez az eljárás hivatva lenne nagy mértékben csökkenteni az erdei és vadászati kihágásokat is, mi által a köznép erkölcsileg is gyarapodnék, az altiszt személyzet panaszai pedig szinte apadnának.

Biztosítsuk tehát a személyzetet és vagyonát a balesetek ellen!

TÁRCZA.

Vadászszá avatás.

Hogy is történt csak? Isten engem, nem tudnám elmondani, ha csak a fejem lenne segítségemre henne, de jó szerencse, hogy a történetekre emlékszik testemnek az a része is, melyet a jó Isten azért adott, hogy legyen mire leülnöm, úgy látszik azonban, hogy az emberek még mindig félreismerik az egyes testrészek hivatását mire legjobb bizonyosság az, hogy régi jó tanítóm is sokkal többet bajlódott ezzel, mint a fejemmel.

A tulajdonai szép sikrágról szóllított gonosz sorsom ebbe a görbe oláhországba, hol az emberek a bocs-kornál kezdődnek és ott is végződnek, hol az asszonyoknak leányoknak még sátoros ünnepnap sem áll egyébből összes öltözete, mint a bokáig érő ing fölött elül egy

kötény, hátul egy kötény s a hol még a téstás ételek csinálóinak a mestersége nem haladt tovább annál, mint hogy a nálunk tisztán sertések hizlalására szánt eledelt hol tejjel, hol turóval megesszákálva emberi eledellé teszik.

Jaj de keserves is itt megszokni a magamfajta embernek, kivált mikor a fájdalmaim altatója az inség, ringatója a nyomor! Bizon ha csak egy magamnak lenne ez a sorsom, belle kellene bolondulni, de hát vannak itt még többen is a messze vidékről ide csöppentek, kik sorsomban osztakoznak.

Az életünk itt mindig egyforma egyhangúságban folyik; hegyről le, völgyből fel és megint mindig csak ugyanaz. Jó szerencse, hogy néha-néha puskáinkat is magunkkal vihetjük s ezek segítségével egy kis hust is keverhetünk a puliszka közé.

Egy éve elmúlt már, hogy itt életem világom, többször jártam már kint vadászaton, hol magam, hol mások társaságában, de — bár az itteni rengeteg erdők csak úgy hemzsegnek a nemesebb vadtól, még

Örökös harc.

Az emberiség életének egész folyása nem egyéb folytonos háhoruskodásnál, mely alatt azonban nem azokat a véres csatákat kell értenünk, melyeket a legutolsó pár év alatt a kínai és japán, a görög és a török, a spanyol és amerikai népek vívtak meg egy mással, vagy a melyeket az angol óriás a parónyi Transvál ellen mostanában kezd megvívni. Mi az alatt az örökös harc alatt, melyben az embernek egész életén át küzdenie kell, azt a viaskodást értjük, melyet folytatni kénytelen a teremtetés által az ő hatalmába adott természettel és az elemekkel. A vallás szent tanai szerint azt mondta az Úr az első embernek, hogy mindennek fölött urrá teszi s ő fog majd uralkodni az összes teremtményeken s ime most évezredek, sőt talán százezredek múlva kitűnik, hogy tulajdonkép mi emberek nem is urak, hanem szegény rabszolgák vagyunk és keservesen kell küzdenünk, hogy létünket ne csak mára, hanem a jövőre nézve is biztosítsuk.

A leigázott természet bizonyára a legveszedelmesebb forradamár mindennek között. Egy helyütt a víz, más helyütt a tűz lázad föl az uralkodó ember ellen, majd földrengés pusztít el egész vidékeket, ismét dőghalál kaszája suhiut végig országokon, bő aratást téve az emberiség soraiban, az ember pedig küzd és védekezik ellenük megfeszített erővel. Ezzel azonban még nem elégszik meg a leigázott természet, hanem alattomos, titkos, szemmel gyakran nem is látható s csak pusztításaiban észlelhető ellenségeket zúdit ellenünk, a föld alatt, a föld fölött egyaránt. Filoxera, sáska, hesseni és kolumbácsi légy, apácza

gyaponcz és a jó Isten tudja még, hogy mi mindenféle tesz folyton pusztítást javainkban, mi pedig szinte tehetetlenül állunk ezekkel szemben, mert ha sikerült is valamelyes csapást legyőznünk vagy elhárítanunk, már nyomon követi a másik s a már befejezettnek vélt harc mindig újra és újra kezdődik.

Ennyi ellenséggel szemben éber őrszemekre van szükségünk, melyek már előre figyelmeztessenek a közelgő ellenségre.

A magas kormány a mi fő őrszemünk, mely éber figyelemmel kísér minden újabb tünelényt és siet erről országa lakosságát értesíteni, hogy a veszedelemre jó eleve elkészülve, az ellen megküzdhesen.

Legújabban Poroszországban ütötte föl fejét egy járványszerű betegség, mely a fenyvesek bizonyos részét pusztulással fenyegeti s kormányunk már most figyelmezteti az erdészeket a vészre s tanácsokat ad annak elhárítására.

Mint az erdészetnek szerény szolgálja, sietünk az erre vonatkozó rendeletet lapunk tisztelt olvasóival megismertetni, hogy idejekorán megtehessék megfigyeléseiket s ott, a hol a baj netán mutatkoznék, azt már csirájában elfojthassák. A kérdéses ministeri rendelet a következő:

34/elh. I—4. Körrendelet.

Értesülvén arról, hogy a „simafenyő hólyagos rozsdá” (Peridermium resp. Ascidium Strobi Kleb) Poroszország egyes vidékein fellépett, ezen a simafenyő (Pinus Strobus L.) valamint a cukor fenyő (P. Lambectiana Dongl) és a hegyi fenyő (P. monticola Dongl) fákra és állabokra káros és veszélyes betegség fellépése és továbbterjedése elleni óvó intézkedések szempontjából szükségesnek találom a közig. bizottságot és a kir. erdőfelügyelőséget a következőkre figyelmeztetni;

nem tudtam puskám csővé elé egyebet kapni egy-egy szende őzikénél.

Most a napokban is, hogy már meguntuk a boldog semmittevést, jó szomszédommal, Donáth barátommal, ki daczára annak, hogy a bérezes Máramarosból szakadt ide, nem muszka, hanem becsületes magyar sváb, vállra vetettük puskáinkat, hogy valamerre estl lesen próbáljunk szerencsét s neki indultunk az ugynevezett Tortura havasra. No nem is hiába keresztelék annak (a tortura ugyanis latin nyelven kintást jelent), mert csakugyan valóságos tortura az, míg az ember ennek a szikláin, meredélyein fölkapaszkodik vagy leereszkedik a völgybe.

Pár órai kinos fáradozás után végre megérkeztünk a kiszemelt helyre s Donáth barátom régi szokásához képest elfoglalta a pásztor kunyhó mellett levő kényelmesebb helyet, míg engem fiatalabbat odább küldött a sűrűségbe, mely intézkedésénél talán tekintettel volt szokásos vadász kabátomra. Van ugyanis nekem egy ilyen régi öltözet darabom, melyet már most arra

igyekszem előkészíteni, hogy ha majd egyszer pensióba kerülök, jó segítségemre legyen a kéregetésben. Hála az itteni sűrűségeknek már vittem is annyira, hogy bátran oda ülhetnék benne vásárcor az utca sarokra.

Nagyot fohászkodva megindultam a bozótosnak s míg át törtettem a sűrűségben, itt is, ott is elhagyogattam egy keveset invalidus kabátomból, nagy gyönyörűségére kedves feleségemnek, ki már régen madár-ijesztőnek szánta.

Ballagok, ballagok, hát egyszer csak zörej hallok magam előtt s oda tekintve látom, hogy egy gyönyörű őzbak vidáman viszi tovább az irháját; kapkodok a puskához, ugrom egyet előre, egyet oldalt, de bizony az eredmény csak az volt, hogy az én őzbakom elinált, a kabátom egyik szárnya azonban megmaradt — ez egyik bokor ágas-bogas ágain. No, már most ugyan teljesen ki van készítve!

Méltó bosszúsággal huzódtam ki a kis tisztás szélére s vizsga szemekkel tekintgettem körül, midőn egyszerre csak észreveszem, hogy az átelleni oldalon

Az előbbi említett betegséget előidéző gombának (*Cronartium ribicola* Dietr) első fejlődési alakjai (az ursdó és talentó spórák) a ribiszke (*Ribes*)-félék, különösen pedig a fekete ribiszke (*R. nigrum* L.), arany ribiszke (*R. aureum* Pursch), a veres ribiszke (*R. rubrum* L.), a vörös virágu ribiszke (*R. sanguineum* Pursch) és a pószméte ribiszke (*R. grossularia* L.), leveleinek alsó lapján lépnek fel. Ott telepet képezve, érés után mindjárt csíráznak és létrehozzák a sporidiákat. Ezek a sima fenyő s ezen kívül a fennebb megnevezett fenyőfajok levél nélküli ágainak kérgére jutva s permagoniumokat fejlesztenek, a melyekből az ascidium alak és illetve a tulajdonképeni baj, az u. n. hólyagos rozsda fejlődik. Ez a kéregnek erős megvastagodását előidézve, a kérget, hancsot teljesen tönkre teszi s néha a fás részbe is behatol. — E betegség folytán a fiatalabb törzsek hamar elpusztulnak, az idősebbek sokáig ellen állanak ugyan, azonban ágaikat egymásután elvesztve, végre az egész törzs a betegség áldozatává lesz és egész állabok tönkre mennek. A betegség elleni védekezésre, a betegség tovább terjedésének megakadályozására a következő óvó és irtó intézkedések ajánlhatók: 1., a simafenyő állabokból valamint a csemetekertekből és ezeknek 50 m. távolságon belüli területéről minder ribiszke (*Ribes*) féle, különösen pedig a fekete ribiszke (*R. nigrum*) kiirtandó és a kerti ribizli és köszméte juniustól kezdve figyelemmel kísérendő beteg levelei pedig elégetendők. — 2., a gomba által megtámadt fenyőág vagy törzs: szintén feltétlenül elégetendő. — 3., a sima fenyőt jó fekvésű helyen, a hol sem ribiszke (*Ribes*)-félék, sem beteg fenyők nincsenek s ilyen körülmények között levő faiskolákból hozatva kell elültetni. — Felhivom a közg. bizottságot, hogy jelen intézkedéséről a kerületében levő erdőbirtokosokat és erdőtisztiket megfelelően értesítvén, hívja fel és illetve utasítsa,

hogy az említett betegség netaláni fellépése esetében a tovább terjedés megakadályozása érdekében a fenti intézkedéseket haladéktalanul tegyék meg, a czimhez pedig az esetről jelentést tegyenek, Rendelem végül, hogy a czim ez ügyben hozzám folyó évi Október hó 1-ig minden körülmények közt jelentést tegyen. Kelt Budapest 1899 évi február hó 24-én. A minster megbizásából:
Soltz Gyula sk.

LEVELEZÉS.

Feketepatak (Gömör m.) 1899 Október

Tekintetes szerkesztő úr!

Hosszas hallgatásom után legyen szabad ismét felkeresnem kedves lapunkat néhány aprósággal, könynyitve az által a szerkesztő úr gondjain, de egyuttal egy pár közérdekű kérdést is feltenni, melyekre szives felvilágosítását, illetve útbaigazítását kérem.

Hireim a következők:

Hricz János erdővéd mult hó 4-én rendes szolgálatának teljesítése alkalmával a rimamurány — salgótarjáni részvénytársaság erdőbirtokához tartozó javorvai védkerület „Sztudeno“ nevű vágásának egy régi, bozóttal sűrűn ellepelt útján haladt, midőn egyszerre nagy csörtetéssel és robajjal reá tört egy óriás fekete him medve: jó szerencse, hogy fegyvere golyóra volt töltve s hidegvérét sem vesztette el, így azután egy jól irányzott lövéssel sziven lőtte a hatalmas maczkót, mely azonban még így is mintegy 300 lépésnyire menekült; másnap találták meg a keresésére menők megdermedve. A derék állat súlya 220 kilogram volt.

a bokrok közt valami mozog. Majd kinéztem a szememet, hogy kivehessem, mi légyen az ott, de bár a távolság alig volt 50 lépés és még a nap sem áldozott le egészen, még sem mentem semmire s csak annyit láttam, mintha ott valami a farkát mozgatná. Ez az egész szemlélődésem alig tartott fél perczig s ekkor féltérdre ereszkedtem s a legnagyobb vigyázattal czélozva elsütöttem fegyveremet. A dördülést egy átható sikítás követte, azután csönd lett. No — gondoltam magamban — ez is az őzbak után ment, nekem meg nem marad egyebem, csak a rongyos kabátom. Bizon lidérczek vagy boszorkányok üzik velem játékukat!

Búnak eresztett fejjel mentem arra a helyre, hol a vadat látni véltem, hát uramfia! mit látok? ott fekszik végvonaglásában egy óriás vadkan; az élet csak addig tartott benne, hogy rám egy szemrehányó, vagy talán megvető tekintetet vethessen.

Határtalan örömben kaptam volna már a vadászkiűrt után, hogy társamat ide szállítsam, de miután

ilyen nem volt, csak a puskám csövébe fujtam hatalmasat, hogy a hang messze — távol hegyeken is visszaverődött.

A hívó szóra Donáth barátom olyan fürge ugrásokkal igyekezett felém, hogy akár egy zerge is megirigyelhette volna tőle s vigan suhogtatott kezében egy törül metszett vörös berkenye suhanczot.

— No Lipót pajtás — mondom neki nagy örömmel — az Isten még is megadta nekem azt, a miért olyan régóta könyörögtem hozzá; nézd, milyen derék nagy állat. Szinte van olyan hosszú, mint én, pedig engem is elég hosszúra nyujtottak az üstököm gyakori ráuczigálásával.

— Valóban derék egy állat! Ugyan feküdj csak rá hosszában, hadd látom, melyitek hosszabb?

Semmi rosszat sem sejtve megfogadtam szavát s lehasaltam az áldozatomra, mint valami puha ágyra hát uramfia! mielőtt magamhoz térhettem volna első meglepetésemből, az ármányos sváb olyan hatot vert az alfelemre, hogy testvérek közt is kitett volna tizenkettőt.

A napokban ismét egy paraszt gazda zab vetésében garázdálkodott egy anya medve két bocsával, de vesztére, mert az illető gazda már leste a hivatlan vendégeket s egy jól irányzott lövéssel lelőtte az anyát és az egyik bocsot. Az életben maradt bocs ott maradt reggelig az anyja hullájánál s csak a másnap reggel keresésre érkező emberek elől menekült el. A szerencsés kezű gazda a bőrt jó áldomásért oda adta egy közeli korcsmárosnak.

Az idei szarvas bögés igen szépen sikerült; 10 napon át folyton bögtek a bikák és ez alkalommal mult hó 23-án a hajnali órákban az itt volt uri vadászok közü nagyságos Fáy Gyula úr egy gyönyörű 14-es agancsárt cserkészett be és azt szerencsésen le is terítette.

Most pedig legyen szabad kérdéseimet is előadnom, kérve azokra szíves véleményét.

Első kérdésem az, hogy egy felesketett erdőőr miféle közzadókat köteles fizetni és melyek azok, a melyek fizetése alól fel van mentve, mert például tölem követelnek most állami fej — vagy kereseti adót, községi és más pótdót, pedig tudtommal ezeket az uradalom fizeti, továbbá utadót, egy tacsó és egy házőrző kutya adóját — itt megjegyzem, hogy pusztán és nem községben van a lakásom — s az egész összeg meghaladja az 5 forintot.

A másik kérdés, a melynek a megfejtését kérem, a vadászati törvényt illeti. Az 1883 évi XX. t. cz. 13 §-a ugyanis nyíltan kimondja, hogy a kártékony vadat a birtokos saját területen bármikor elpusztíthatja, lelőheti, kérdés már most, hogy az így elpusztított vad, például medve vagy vaddisznó kit illet meg? a vadászat bérlőjét (erdőbirtokost)-e vagy pedig azt a gazdát, ki a vadat a saját földjén elpusztította? Véleményem

szerint az elejtett vad a vadászati jog tulajdonosát vagy bérlőjét illeti, míg a lelövője vagy elpusztítója csak a ueghatározott lődíjat követelheti. A törvény ugyanis arra nézve, hogy az így elpusztított vad bőrével és húásával mi történjék, nem intézkedik, pedig erre szükség lenne, mert a mi vidékünkön némely ilyen gazda több vadat pusztít el, mint maga a vadász úr vagy annak a bérlője.

Midőn szívességeért előre is hálás köszönetemet kifejezném, tisztelettel vagyok

igaz hive Binder Béla
erdővéd.

Kérdéseire legjobb tudásunk szlrint a legszive-
sebben megfelelünk, annyival inkább, mert ez által
esetleg más tisztelt olvasóinknak is tehetünk szolgálatot.

A hatóságilag felesketett erdőőrök mint ilyenek
semmiféle adózástól nem mentesek, kivéve mégis a
fegyveradót és a vadászati adót, utóbbit azoban csak
a saját védkerületjükre vagy uradalmukra nézve, mert
idegen birtokon a vadászatot csak a megkívánt iga-
zolvány megáltása mellett gyakorolhatják. Az állam-
kincstár szolgálatában állók csupán a fizetésük után
eső IV. oszt. kereseti adót, fizetik míg ellenben minden-
nemű pótdók, valamint az utadó fizetése alól fel
vannak mentve, természetesen csak saját személyüket
és fizetésüket illetőleg, mert a magán vagyon, legyen
az bárkié, rendes körülmények közt semminemű adó-
mentességben nem részesül. Lehetséges, hogy az Ön
személyes kereseti adóját az uradalma fizeti. de nem
teszi ezt családtagjára vagy tagjaira, esetleg cselédjére
nézve s így a követelt adók talán ezeket terhelik;
erre nézve legjobb felvilágosítást az illető községi
jegyző adhat, ki kívánságára a kivetési lajstromokba
való betekintést köteles megengedni minden adózónak;

No, de ennek már a fele sem tréfa — gondoltam és amúgy tekenősbéka módra ugrottam föl, hogy szem-
közt nézzek bántalmazómmal, ez azonban mosolyogva
nyújtotta felém jobbát, mondván:

— Szervusz, vadász kolléga! most már föl vagy
avatva vaddisznó vadászna.

És én, ki csak az előbb oltottam ki a vadon
királyának az életét, szégyenkezve és megjuhászodva
áltam ott egy messze vidékről ide szakadt sváb előtt
s míg kezem nyújtásával megbocsátani látszottam a
bántalmazást, addig alattomban gondoltam magamban:

„Megállj német, majd megbánod!”

Most már csak arra volt gondunk, hogy mikép
szállítsuk haza a hatalmas prédát, mi egy pár pásztor
ember segítségével sikerült is.

A kirándulásommal tehát teljesen meg lennék
elégedve, ha annak szomorú végére minden leülésem-
kor nem emlékeztetne sérült alfelem, kérem is a
szerkesztő urat, hogy olyan ember léte, a ki mindent

tud tanácsoljon valami orvosságot és vegye meg a
szászsebesi patikában. Hálából majd küldök egy szép
füstölt sonkát a vadkanomból. (Az orvosság nagyon
egyszerű: üljön mindig egy lyukas székre s ekkor nem
fogja érezni a fájdalmat, miután pedig ez az orvosi
tanács nem nagyon drága, egy első sonkával is meg-
elégsem. A szerkesztő).

Most egyelőre sérült részemet az élelmi rak-
tárunkból vásárolt szilvóriummal gyógyítgatom, de a
kenetetést a torkom belsején alkalmazom; nem tudom,
hogy így használ-e, de hogy nekem jól esik, az már
bizonyos.

Erős György.

ADOMÁK.

Villamoson. (Megtörtént.) Egy hölgy száll föl.
Első dolga, hogy az ablakot kinyissa. Egy náthás
ur megszólal:

— Kérem, ha meghülök lesz szíves köhögni
helyettem?

a kutya adót nem országos törvény szabja meg, hanem erre nézve minden vármegyének külön szabályrendelete van, miután pedig Gömörvármegye vonatkozó szabályrendeletét nem ismerjük, erre a kérdésre legnagyobb sajnálatunkra nem nyilatkozhatunk. Kutyái természetesen nem adómentesek.

A másik kérdést illetőleg véleményünk szerint is az elejtett vad a vadászterület tulajdonosát vagy bérletjét illeti, ez azonban köteles nem csak a lödiját, hanem még a veteményekben vagy egyéb jószágában okozott kárt is megfizetni, mely utóbbi kártérítésre nézve különben a vadászati törvény is világosan intézkedik. A lelőtt vagy elpusztított vad csak abban az esetben képezi a lelövő tulajdonát, ha ennek földje önálló vadászterületet képez, mert a más területre átváltott vad mindig azt a vadászat tulajdonost illeti; a kinek területére átváltott. Ez folyománya a vadászati törvény ama intézkedésének, hogy a megsebesített vadat idegen területen üldözni vagy az ott elejtettet onnan kihozni a vadásznak nem szabad, mert ellenesetben a vadászás bűnébe esik.

A szerkesztő.

Különfelek.

Hova pályázzunk? Az Erd. L. IX. füzetében a következő pályázatokat találjuk:

Gróf Apponyi Sándor uradalmi erdőhivatala, (Lengyel, Tolnamegye) körvadászi állásra pályázatot hirdet. Folyamodhatnak állami erdőőri vizsgát letett, mesterséges fűcán, vadtenyésztéshez, általában erdési és vadászati teendőkhez értő, 30 évesnél nem öregebb férfiak.

Javadalmazása évi 150 frt készpénz 4 hekt. buza, 14 hekt. rozs, 2 hekt. árpa, 20 ürméter dorongia, 2 drb tehéntartás helyett 70 frt és egy hold föld, 2 hold kapás föld az uradalomtól szántva és lakás egy kertel.

A kérvények október végeig benyújtandók. Az állás 1900 január 1-én elfoglalandó.

Rinaldi Ottó,
főerdész.

Alulírott földbirtokos tulajdonát képező erdőnél egy erdőőri állomás megüresedvén, ezen állásra pályázatot nyitnak; mely évi 200 frtnyi utólagos havi részletekben fizetendő bér, 4 m. tűzifa, 1 magyar hold felszántott föld használata, természetbeni lakás, a zálogolás után s az ezzel járó büntetésből eredő összeg $\frac{1}{2}$ része és a lőtt vadak utáni szokások járulékkal van egybekötve.

Ezen erdőőri állásra pályázók felhívhatnak, miszerint az 1879. évi XXXI. t. cz. 37. §-ban körülírt szakképzettségüket, jó látó- és hallóképességüket, a magyar és tót nyelvbeni jártasságukat, erkölcsi viseletet igazoló bizonyítványaikat és sajátkezűleg irt kérvényüket alulírtthoz nyújtásuk be.

Podrecsány, 1899 aug. hó 30.
posta: Lónyabánya.

Kuhinka Gyula,
földbirtokos,

A legnagyobb ház. A legnagyobb ház természetesen Amerikában, New-Yorkban volt. De van már nagyobb is, a Park Row Syndicate új épülete. Magassága 128 méter; huszonhat emeletes, de a pince, padlás és toronynyal együtt 54 emeletesnek tekinthetjük. Az épület anyaga 65.000 tonna. Mintegy ezer szoba van benne, 4000 emberre berendezve. Összes helyiségeit gőzzel fűtik, villamosan világítják: a mosdó-fülkébe hideg s meleg víz folyik; az emletekre számos felvonógép jár. A ház alsó helyiségeit egy kilencszáz lóerejű gép foglalja el.

Az emberevő. Egy óriás tigrisnek adták ezt a nevet s ezt nagyon ki is érdemelte. Az emberevő azonban most befejezte pályafutását, amiről érdekes dolgokat mond el egy angol folyóirat. A rajmahali dombtetőről délre egészen le a Ganges partjáiig azelőtt az egész vidéket szinte áttörhetetlen vadrózsa- és babérfaerdő borította. Rajmahal, ez az ősrégi muzulmán város, remek palotáival és mecsetjeivel a század elején még fönnállott egy sziklás előfokon, amely benyult egészen a Ganges vizébe. A környéken pedig csakugy hemzsegetek a veszedelmes ragadozók, tigrisiek és leopárdok. Amikor a vasutat építették Indiának ezen a részén, Rajmahal városa rommá lett. Azontul a vadállatok a romvárosba vonultak vissza. Az a tigris, amelyről szó van, egy régi mecset romjait választotta tanyájául. Nappal aludt, éjjel rablóhadjáratra indult és sok embert ejtett áldozatául. Egyszer már azt hitték, hogy véget vetettek garázdálkodásának. Két ültetvényes már régóta fáradozott, hogy a rengeteg legrettenetesebb lakóját ártalmatlanná tegye. Egy reggel bennszülöttek egy gepárd jelenlétét jelenték a szomszédos rengetegben, amire mind a ketten jól fegyverkezve, az állat keresésére indultak. De a gepárd helyett hirtelen tigris ugrott elő a hátuk mögött és pedig olyan gyorsasággal, hogy egyikük sem süthette el fegyverét. A tigris hatalmas körmeivel majd lehasította az egyik ültetvényes fülét, aki földhöz vágódott a nélkül, hogy fegyverét kiejtette volna a kezéből és hiéggvérrel várta a történeteket. A tigris, úgy látszik, már jóllakott, mert csak az áldozat füléből csurgó vért szopta. A másik ültetvényes ezalatt egy bambuszfa mögé vonult s onnan várta a kedvező alkalmat, hogy barátját megszabadíthassa. Ez az alkalom csakhamar kínálkozott is. A tigris ott hagyta áldozatát s egy-néhány lépéssel előre ment, azután vissza fordult ismét. Ebben az állásában könnyű célpont volt mind a két ültetvényesnek. A megsebzett vadász csakhamar fölemelkedett, míg társa a fá mögött készen állt. A két barát csaknem egyszerre sötötte el fegyverét és a tigris rögtön élettelenül rogyott össze. De később kitűnt, hogy nem az emberevő volt, amely háborítatlanul folytatta vréengzését. A következő esztendőben azonban meglakolt gaztetteiért. A Ganges kiáradt. Az emberevő egy rizsföldre tévedt, ahol meglátták és nyomban értesítették az angol kormánybiztost, aki két elefánttal és több emberrel rögtön keresésére indult. Hosszu keresés után észrevették, hogy az emberevő egyenesen feléjük tart s már vagy hatvan méternyire van tőlük. Azután megállapodott. Gyönyörű állat volt. Mozdulatlanul állt, mint egy szobor s úgy látszott, megfontolta, hogy támadást intézzen-e a két elefánt ellen. A szilaj természet győzött; a mikor a kormánybiztos fölemelte fegyverét, az állat már hatalmas ugrásokkal közelgett. Tíz méterre volt az elefánttól, amikor a halálhozó explodáló golyó testébe furódott, második golyóra már nem volt szükség. A tigris hosszát rögtön mégmérték; három méternél nagyobb volt.

Uralkodók vadászata. Európa uralkodói között a mi királyunk s az olasz király szereti valóban a vadá-

szatot. A német császár inkább csak a hagyomány kedvéért vadászik. A cár részt vesz néha egy-egy hajtáson. A belga király életében eddigelé egyszer vadászott, akkor is egy karosszékből hibázott, néhány nyulra melyeket szinte az ölébe hajtottak. A portugáli király kövérebb, semhogy szenvedélyes vadász lehetne. Würtenberg, Románia, Szerbia, Törökország, Hollandia és Svécia uralkodói soha puskához nem nyulnak.

Szerencsétlenség vadászat közben. Finny Béla, a budapesti Kigyó-gyógyszertár tulajdonosa, néhány nap előtt Lacházán vadászott. A szenvedélyes vadász majdnem életével fizette meg a mulatságot. Saját vigyázatlansága következtében ugyanis fegyvere elsült s a golyó olyan erővel furódott jobblábába, hogy azt még a helyszínen amputálni kellett. Szerencséjére a vadászatot több budapesti orvos barátja is részt vett, akik Finny jalkiáltására hozzá rohantak, hol vérében, félájultan találták. A műtét után kocsin Budapestre vitték a Ferenc József kereskedelmi kórházba, ahol Bartha Gábor tanár és dr. Boros Ernő kezelték.

A csók után. A statisztika argus-szeme elől semmi sem rejtőzhetik el. Mi mindent nem gyűjtenek már össze, szép, áttekinthető rendbe! Ime egy párisi ur, bizonyára sokoldalú tapasztalatai és gondosan összeszerzett adatok alapján összegyűjtötte, mit szólnak a hölgyek az első csók után.

Egyesek:

— Istenem, mit tett ön!

Mások:

— Ennyire nem kellett volna elmennünk!

A többi felkiáltás a legnagyobb változatosságban a következő:

— Soha sem akarom többé látni!

— Hagyjon most magamra, egyedül akarok lenni!

— Ezt nem hittem volna öntől!

— Oh, én nagyon szerencsétlen vagyok! (Ezt könyvekkel vagy a nélkül mondják).

— Na megálljon! (Ezt a vidéken kedvelik).
— Ha ezt a férjem tudná, lelőné! (Nagyon gyakori kijelentés).

A kis óvatosak:

— Ha megláttak volna bennünket!

Sokan — semmit sem szólnak. Ez talán a legokosabb.

Szerkesztői üzenetek.

Kovács Sándor urnak Sárkány A pénz beérkezett, társának előfizetése azonban csak június végeig van rendezve. Üldözöttnek. Az ellen, hogy valamely almtassal az elüljárója rosszul bánik, alig lehet egyebet tenni, mint rossz bánásmódjának okát kipuhatolni s ezt lehetőleg megszüntetni. A panasz maga itt nem sokat ér, mert rendesen a főlebbvalónak jádnak igazat s csak azt érhetné el vele, hogy esetleg más főnök keze alá helyeznék át, ki azután mindig éreztetné önnel, hogy lázongónak és árulkodónak tartja. Itt legfőlebb csak a birka türelem segít.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos

Podhradszky Emil.

Állás csérélés.

Egy 24 éves nőtlen fiatal ember, ki az erdőőri szakiskolát végezte, az erdőőri szakvizsgát kitünő eredménnyel letette, most egy nagyobb uradalomnál a gazdászattal is foglalkozik, az erdészethetnél 7 évi gyakorlata van, beszél magyarul, németül, tótul, kevésbé románul is, állását változtatni, esetleg elcserélni óhajtja. Kitünő bizonyítványokkal rendelkezik. Czime megtudható az Erdészeti Ujság szerkesztőségénél.

FONTOS!

a vadászat kedvelőire, erdőőrökre, vadőrökre erdőőri és vadőri szakvizsgákra készülődőkre nézve, hogy a különféle hasznos és káros vadak szaporodási helyeiről, a vemhesség vagy költés idejének tartamáról, a szaporulat mennyiségéről, valamint azok testnagyságáról tájékozva legyenek s egyeseknek, kivált a kártékonyaknak nyomait ismerjék.

Mindezeket egy pillanat alatt megmutatja a

★ VADÁSZ-NAPTÁR, ★

mely hasznossága mellett még minden vadászszoba falának valódi hiszt is képezi. Különösen jellemzi ezt a naptárt könnyű áttekinthetése.

A Vadász-Naptár megrendelhető szerzője

Fukász István,
m. kir. fővadásznál LIPTÓ-UJVÁR.

1 drb. ára 50 kr., 5 drb. 2 frt 25 kr., 10 drb. 4 frt, csomagolási és póstadij nélkül. — 50 darnb ára 20 frt s az ár előleges beküldése mellett a szállítás bérmentve.

Megrendelések vagy az ár előleges beküldése, vagy pedig utánvét mellett eszközölhetők, az utóbbi mód azonban sokkal költésesebb,

A Vadász-Naptár-nak nem lenne szabad egy jóra való vadászember szobájából sem hiányoznia.

ERDÉSZETI MAGVAK!

Magyar Fenyőmag Pergető Intézet

és erdészeti magkereskedés

FARAGÓ BÉLA, Zala-Egerszegen,

kitüntetve diszoklevél, arany-, ezüstéremmel,

ajánl mindennemű hazai és külföldi szavatolt legmagassabb csiraképességű

ERDÉSZETI MAGVAKAT, TÖLGYMAKKOT.

Ezen czég akác, juhar, kőris
és jegenyefenyő magot óhajt venni és mintával
ellátott ajánlatokat kér.Árjegyzék és számos erdészeti hatóság elismerő nyilatkozatának
gyűjteménye kívánatra bérmentve küldetik.

ERDÉSZETI MAGVAK!

MEGJELENT

a

BLUM ÉS TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus
hó 11-én kelt magas intézkedésével,**czégünk ujjalag megbízott**

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruha szállításával.

Tisztelettel értesítjük, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati czikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készíttetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják
régí vevőinket félrevezetni.

Kiváló tisztelettel

BUDAPEST, IV.
Sütő utca 2, Szervitater sarkán.

BLUM és TRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József főherceg udvari szállító.
Szerb kir. udvari szállítók. A földm. m. kir. miniszterium szállító.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.